

Utbildningsutskottets betänkande

1981/82:22

om anslag till bidrag till folkbildning (prop. 1981/82:100)

NIONDE HUVUDTITELN

Propositionen

Regeringen har i proposition 1981/82:100 bilaga 12 (utbildningsdepartementet) under anslaget F 5 Bidrag till folkbildning (s. 572–576) föreslagit riksdagen att

1. godkänna att 95 000 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1982/83 används till att delvis finansiera anslaget Bidrag till folkbildning,
2. till Bidrag till folkbildning för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 799 502 000 kr.

Motionerna

1981/82:580 av Margareta Andrén (fp) och Ylva Annerstedt (fp) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

3. att riksdagen hos regeringen begär att åtgärder vidtas för att stimulera teckenspråksundervisning i studiecirkelverksamhet.

1981/82:582 av Helge Hagberg (s) och Håkan Strömberg (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen sagts beträffande utökning av timantalet vid varje sammankomst till fyra timmar och med två sammankomster per vecka i cirklar med inriktning på konstantverksämnen.

1981/82:584 av Sven Henricsson m. fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen med ändring i proposition 1981/82:100 under anslaget Bidrag till folkbildning upptar ett i förhållande till regeringens förslag med 43 782 000 kr. förhöjt belopp,
2. att riksdagen hos regeringen hemställer om tillsättande av en parlamentariskt sammansatt kommitté med uppgift att utvärdera 1974 års kulturpolitiska beslut och föreslå åtgärder för en fortsatt reformering av folkbildningsarbetet.

1981/82:1345 av Ylva Annerstedt (fp) och Kerstin Göthberg (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om permanentning av den uppsökande verksamheten i bostadsområdena.

1981/82:1803 av Hans Nyhage m. fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att avslå regeringens förslag om en höjning av schablonbidragen med 7 resp. 2 kr. per studietimme,

2. att riksdagen beslutar att avslå regeringens förslag om en höjning av tilläggsbidraget med 2 kr. per studietimme för samhällsinriktad verksamhet,

3. att riksdagen beslutar att godkänna att 124 044 500 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1982/83 används till att delvis finansiera anslaget Bidrag till folkbildning,

4. att riksdagen beslutar att till Bidrag till folkbildning för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 766 637 000 kr.

Yttrande

Utbildningsutskottet har den 2 februari 1982 berett kulturutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1981/82:100 bilaga 12, anslaget F 5 Bidrag till folkbildning jämte motion 1981/82:584 i de delar som berör kulturutskottets verksamhetsområde. Kulturutskottets yttrande, KrU 1981/82:1 y över bl. a. anslaget F 5, är fogat som *bilaga* till detta betänkande.

Utskottet

Riksdagen beslöt år 1981 om ett nytt statsbidragssystem för folkbildningen (prop. 1980/81:127, UbU 1980/81:36, rskr 1980/81:386). Inom det nya statsbidraget ryms dels bidrag till kulturverksamhet inom folkbildningen, dels bidrag till studiecirkelverksamhet. Dessutom finns bidrag av olika slag till studieförbundens övriga verksamhet såsom organisationskostnader, uppsökande verksamhet i bostadsområden m. m.

Kulturverksamhet i folkbildningen

Till kulturverksamhet i folkbildningen utgår medel under en särskild anslagspost. Denna ersätter tidigare anslag till kulturprogram inom föreningslivet och till viss kulturell verksamhet bland amatörer. Vidare skall medel från posten utgå till viss del av den tidigare studiecirkelverksamheten på det estetiska området. Tillsynsmyndighet för kulturverksamheten inom folkbildningen är statens kulturråd.

I motion 1981/82:584 (yrkande 2) föreslås att riksdagen hos regeringen begär att en parlamentariskt sammansatt kommitté skall tillsättas för att utvärdera 1974 års kulturpolitiska beslut och föreslå åtgärder för en fortsatt reformering av folkbildningsarbetet.

Kulturutskottet har beretts tillfälle att yttra sig över regeringens förslag under anslaget Bidrag till folkbildning och över motion 1981/82:584 i de delar de berör kulturutskottets verksamhetsområde. Kulturutskottet erinrar i sitt

yttrande, KrU 1981/82:1 y. först om att det nya anslagssystemet inneburit en genomgripande omläggning av det statliga stödet till kulturverksamhet i folkbildningen. Utskottet anför att det med hänsyn till den korta tid som förflutit sedan det nya bidragssystemet infördes är naturligt att någon säker uppfattning om systemets verkningar i olika detaljer ännu inte kan föreligga. Vad kulturutskottet kunnat inhämta om den begränsade erfarenhet som än så länge står till buds visar emellertid att det finns problem. Det är enligt kulturutskottets mening inte uteslutet att det kan visa sig lämpligt att göra en annan avvägning av medelsfördelningen än förra året. Det nya bidragssystemet kan i vissa fall ha lett till att en verksamhet som tidigare bedrivits i studiecirkelform kommit i ett sämre läge i fråga om bidrag än tidigare genom att den hänförs till kulturverksamhet i folkbildningen. Kulturutskottet finner med hänsyn till det sagda anledning betona vikten av att man på ansvarigt håll noga följer utvecklingen och vid behov aktualiserar förändringar i systemet. Kulturutskottet anser att detta bör framhållas i utbildningsutskottets betänkande.

Med hänvisning till det anförda och till att uppgiften att följa utvecklingen på kulturområdet åvilar statens kulturråd avstyrker kulturutskottet yrkande 2 i motion 1981/82:584.

Utbildningsutskottet ansluter sig till vad kulturutskottet anför i fråga om vikten av att man på ansvarigt håll noga följer utvecklingen och konsekvenserna av det nya statsbidragssystemet, särskilt för sådan verksamhet som i statsbidragshänseende fått helt nya villkor. Utskottet förutsätter också att, om det skulle visa sig nödvändigt, förändringar av systemet aktualiseras.

Utskottet, som erinrar om att en omfattande utredning om folkbildningen nyss gjorts, ansluter sig till kulturutskottets uppfattning att det inte behövs någon särskild kommitté för att följa utvecklingen inom kulturverksamheten i folkbildningen varför riksdagen bör avslå yrkande 2 i motion 1981/82:584.

Medelsberäkningen

Enligt det nya statsbidragssystemet utgår statsbidrag till studiecirkelverksamhet i form av schablonbidrag. Innevarande budgetår utgår dels ett högre schablonbidrag om 80 kr. för varje studietimme upp till sammanlagt 6 725 000 studietimmar, dels för studietimmar därutöver ett lägre schablonbidrag om 25 kr. för varje studietimme. Tilläggsbidrag om 10 kr. eller 5 kr. per studietimme utgår för studiecirkelverksamhet i glesbygd och med 10 kr. per studietimme för studiecirkel i hemspråk samt för studiecirkel för handikappverksamhet. För samhällsinriktad studiecirkelverksamhet utgår ett tilläggsbidrag om 8 kr. per studietimme. Mot bakgrund av den minskade studiecirkelverksamheten förra året föreslår föredragande statsrådet att antalet timmar med det högre bidraget skall minskas med ca 5 % till 6 384 000 studietimmar nästa budgetår. De på detta sätt frigjorda resurserna

skall användas till att höja det högre schablonbidraget till 87 kr. per studietimme och det lägre till 27 kr. per studietimme i syfte att motverka de stigande deltagaravgifterna. Vidare föreslås att tilläggsbidraget till samhällsinriktad studiecirkelverksamhet skall utgå med 10 kr. per studietimme.

Regeringen föreslår att 95 milj. kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften skall tillföras förslagsanslaget Bidrag till folkbildning och att anslaget skall föras upp med totalt 799 502 000 kr., dvs. en ökning med 17 587 000 kr. Av det totala, föreslagna anslaget avser 73 370 000 kr. anslagsposten Bidrag till kulturverksamhet, vilken räknats upp med en prisomräkning om 3 370 000 kr.

I motion 1981/82:584 (yrkande 1) föreslås att riksdagen skall anvisa medel i enlighet med kulturrådets och skolöverstyrelsens (SÖ) förslag, dvs. med 43 782 000 kr. mer än vad regeringen föreslagit.

Enligt motion 1981/82:1803 bör riksdagen avslå regeringens förslag om höjning av schablonbidragen till studiecirkel (yrkande 1) och om höjning av tilläggsbidraget för samhällsinriktad studiecirkelverksamhet (yrkande 2). I enlighet härmed beräknas ett lägre anslag än vad som föreslås i budgetpropositionen, nämligen 766 637 000 kr. (yrkande 4). Motionärerna tillstyrker att 95 milj. kr. av medlen från vuxenutbildningsavgiften tillförs anslaget och föreslår att ytterligare 29 044 500 kr. av dessa medel tillförs förevarande anslag, varav 22 300 000 kr. skall föras över från reservationsanslaget Vuxenstudiestöd och 6 744 500 kr. från anslaget Bidrag till viss central kursverksamhet (yrkande 3). I motionerna 1981/82:1738 (remitterad till SfU) och 1981/82:1804 (remitterad till UbU) har motionärerna föreslagit motsvarande minskningar av dessa anslag, som finansieras med medel från vuxenutbildningsavgiften.

Utskottet har inget att erinra mot att, som regeringen föreslår, 95 milj. kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften tillförs förevarande förslagsanslag.

I vad gäller reservationsanslaget Vuxenstudiestöd har riksdagen den 31 mars i år avslagit motion 1981/82:1738 (SfU 1981/82:8 och 14, rskr 1981/82:186 och 205). I vad gäller anslaget Bidrag till viss central kursverksamhet har utbildningsutskottet avstyrkt motion 1981/82:1804 i sitt betänkande UbU 1981/82:21. Med hänvisning härtill föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1981/82:1803 yrkande 3 om användning av ytterligare medel från vuxenutbildningsavgiften under förevarande anslagsrubrik.

Med hänsyn till den begränsade erfarenhet som hittills kunnat vinnas av det nya statsbidragssystemet anser sig utbildningsutskottet, i likhet med kulturutskottet, inte ha underlag för någon annan bedömning av medelsbehovet för bidrag till kulturverksamhet i folkbildningen. Utskottet kan av statsfinansiella skäl inte tillstyrka den stora ökningen av bidraget till folkbildning som föreslås i motion 1981/82:584. Utskottet föreslår med hänvisning till det anförda att riksdagen avslår motion 1981/82:584 yrkande 1.

Vidare har utskottet inget att erinra mot regeringens förslag om höjning av schablonbidragen och tilläggsbidraget till cirklar i samhällsinriktade ämnen och föreslår att riksdagen med avslag på motion 1981/82:1803 yrkandena 1, 2 och 4 anvisar de av regeringen begärda medlen till bidrag till studiecirk- lar.

Utskottet som inte heller i övrigt har något att erinra mot medelsberäk- ningarna föreslår att riksdagen anvisar de av regeringen begärda medlen under anslaget Bidrag till folkbildning.

Antal timmar per studiecirkelsammanskomst m. m.

När det nya statsbidragssystemet infördes år 1981 (prop. 1980/81:127 s. 32–33, UbU 1980/81:36, rskr 1980/81:386) bestämdes också om ändring av vissa regler för studiecirkelverksamheten. Bl. a. beslöts att någon dispens inte längre får ges från regeln att högst tre timmar per studiecirkelsamman- komst får läggas till grund för statsbidrag. Undantag från regeln om tre timmar per studiecirkelsammanskomst gjordes dock för studiecirklar i glesbygd och studiecirklar på arbetstid, för vilka högst fyra timmar per studiecirkelsammanskomst får läggas till grund för statsbidrag. Som skäl för att dispens inte längre skall få ges för studiecirkelsammanskomster om mer än tre timmar anförde föredragande statsrådet att det är tveksamt om värdet av den fjärde studietimmen är så stort att dessa resurser inte kan användas bättre på annat sätt inom folkbildningsarbetet. Vidare preciserades bestäm- melsen om högst två studiesammanskomster per vecka i syfte att studiecirkel inte skall kunna anordnas i form av intensivkurs t. ex. under en veckohelg (SÖ-FS 1981:138).

I motion 1981/82:582 begärs att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna att timantalet skall få utvidgas till fyra studietimmar per sammankomst med två sammankomster per vecka i studiecirklar i konst- hantverk. Motionärerna exemplifierar med att studiecirklar i växtfärgning är omöjliga att genomföra med den nuvarande tidsbegränsningen. De hävdar att medel för kulturverksamhet i folkbildningen får lov att användas för sådana cirklar och att dessa medel därigenom blir knappare.

Utskottet hänvisar till sitt ställningstagande år 1981 om högsta antal statsbidragsgrundande studietimmar per sammankomst och antal samman- komster per vecka och finner inte skäl för riksdagen att uttala sig för en ändring av det slag motionärerna föreslår. Utskottet vill också erinra om att det är möjligt att ha fler än tre studietimmar per sammankomst även om endast tre av studietimmarna är statsbidragsgrundande. Med det anförda avstyrker utskottet motion 1981/82:582.

Studiecirklar i teckenspråk

De hörselhandikappades situation i arbetslivet och i samhället i övrigt skulle enligt motion 1981/82:580 underlättas om fler hörande kunde

teckenspråket. Därför hemställer motionärerna att riksdagen hos regeringen skall begära att åtgärder vidtas för att stimulera teckenspråksundervisning i studiecirkelverksamhet (yrkande 3).

Utskottet vill först framhålla att folkbildningsarbetet är fritt och frivilligt och att det ankommer på studieförbunden att bestämma inom vilka ämnesområden studiecirkelverksamhet och annan folkbildningsverksamhet skall bedrivas. I vissa fall har samhället anvisat särskilda medel för studiecirkel i avgränsade ämnen, t. ex. för energicirkel, men även i sådana fall har det ankommit på studieförbunden själva att besluta om och i vilken utsträckning sådana studiecirkel skall anordnas. Enligt statsbidragsreglerna för studiecirkelverksamhet finns ett särskilt tilläggsbidrag om 10 kr. per studietimme för studiecirkel som har till syfte att utveckla handikappades färdigheter att meddela sig eller informera om olika former av handikapp och dess konsekvenser eller utbilda medlemmar i handikapporganisationer i avsikt att göra dem bättre skickade att tillvarata sina intressen i samhället (förordningen 1981/82:518 om statsbidrag till studiecirkel m. m.). Att utveckla handikappades färdigheter att meddela sig innebär enligt SÖ:s föreskrifter (SÖ-FS 1981/82:138) dels möjligheter för deltagarna själva att bygga upp ett eget språk, dels möjligheter att skapa kommunikation mellan handikappade och andra. Även cirklar för icke handikappade i sådant kommunikationsfrämjande syfte kan erhålla tilläggsbidrag. Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1981/82:580 yrkande 3.

Uppsökande verksamhet i bostadsområden

Bidrag till studieförbundens uppsökande verksamhet i bostadsområden infördes fr. o. m. budgetåret 1975/76. År 1978 gjorde SÖ en utvärdering av verksamheten och föreslog att den skulle permanentas. Med hänsyn till pågående arbete inom folkbildningsutredningen fick emellertid verksamheten fortsätta försöksvis. Vid förra riksmötet beslöt riksdagen att bidraget till uppsökande verksamhet i bostadsområden skulle höjas från 2 milj. kr. till 6 milj. kr. innevarande budgetår (prop. 1980/81:127, UbU 1980/81:36, rskr 1980/81:386).

Enligt motion 1981/82:1345 visar erfarenheterna från den hittills bedrivna verksamheten att den fyller en mycket viktig funktion och verksamt bidrar till att med folkbildningsarbetet nå ut till grupper som inte kan påverkas av mera allmänt inriktad information såsom trycksaker och annonser. Motionärerna anser därför att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna att den uppsökande verksamheten i bostadsområden bör permanentas. Först därefter kan studieförbunden enligt motionärernas mening mera långsiktigt planera sina insatser.

Utskottet ansluter sig till motionärernas mening om betydelsen av den uppsökande verksamheten i bostadsområden och anser att det – efter den

långa tid verksamheten pågått – är viktigt att den infogas i studieförbundens ordinarie verksamhet fr. o. m. budgetåret 1982/83. Vad utskottet här anfört bör riksdagen med bifall till motion 1981/82:1345 som sin mening ge regeringen till känna.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen beträffande utredning om 1974 års kulturpolitiska beslut och om fortsatt reformering av folkbildningsarbetet avslår motion 1981/82:584 yrkande 2,
2. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82:100 och med avslag på motion 1981/82:1803 yrkande 3 godkänner att 95 000 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1982/83 används till att delvis finansiera anslaget Bidrag till folkbildning.
3. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82:100 samt med avslag på motionerna 1981/82:584 yrkande 1 och 1981/82:1803 yrkandena 1, 2 och 4 till *Bidrag till folkbildning* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 799 502 000 kr.,
4. att riksdagen beträffande högsta antal studietimmar per sammankomst m. m. avslår motion 1981/82:582,
5. att riksdagen beträffande åtgärder för att stimulera studiecirk- lar i teckenspråk avslår motion 1981/82:580 yrkande 3,
6. att riksdagen beträffande uppsökande verksamhet i bostadsområden med bifall till motion 1981/82:1345 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Stockholm den 15 april 1982

På utbildningsutskottets vägnar

CHRISTINA ROGESTAM

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Christina Rogestam (c), Hans Nyhage (m), Bengt Wiklund (s), Jörgen Ullenhag (fp), Lars Gustafsson (s), Rune Rydén (m), Helge Hagberg (s), Sven Johansson (c), Lennart Bladh (s), Lena Hjelm-Wallén (s), Kerstin Göthberg (c), Ylva Annerstedt (fp), Iris Mårtensson (s), Göran Persson (s) och Ann-Cathrine Haglund (m).

Reservationer

1. Användning av ytterligare medel från vuxenutbildningsavgiften (mom. 2)

Under förutsättning av bifall till reservation 3 i UbU 1981/82:21

Hans Nyhage, Rune Rydén och Ann-Cathrine Haglund (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar "I vad" och slutar "förevarande anslagsrubrik" bort ha följande lydelse:

Riksdagen har den 31 mars i år avslagit motion 1981/82:1263 i vilken yrkas att anslaget Vuxenstudiestöd, som finansieras med medel från vuxenutbildningsavgiften, skall minskas med 22 300 000 kr. (SfU 1981/82:8 och 14, rskr 1981/82:186 och 205). Det är därför inte möjligt för utskottet att nu tillstyrka yrkande 3 i motion 1981/82:1803 om att 22 300 000 kr. skall föras över till förslagsanslaget Bidrag till folkbildning. I reservation 3 till utbildningsutskottets betänkande UbU 1981/82:21 tillstyrks motion 1981/82:1804 i vilken yrkas att anslaget Bidrag till vissa organisationers centrala kursverksamhet skall minskas nästa budgetår med 6 744 500 kr. Detta anslag finansieras helt med medel från vuxenutbildningsavgiften. Utskottet föreslår nu att dessa medel om 6 744 500 kr. tillförs förevarande anslag. Riksdagen bör därför med anledning av motion 1981/82:1803 yrkande 3 godkänna att ytterligare 6 744 500 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften skall användas till att delvis finansiera anslaget Bidrag till folkbildning.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av proposition 1981/82:100 och motion 1981/82:1803 yrkande 3 godkänner att 101 744 500 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1982/83 används till att delvis finansiera anslaget Bidrag till folkbildning,

2. Medelsberäkningen (mom. 3)

Hans Nyhage, Rune Rydén och Ann-Cathrine Haglund (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar "Vidare har" och på s. 5 slutar "till folkbildning" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan av statsfinansiella skäl inte tillstyrka regeringens förslag om höjning av schablonbeloppen till studiecirkelverksamheten och om höjning av tilläggsbidraget till studiecirklar i samhällsinriktade ämnen. Dessa bidrag bör som föreslås i motion 1981/82:1803 vara oförändrade nästa budgetår. Därmed kan också anslaget till folkbildning föras upp med ett lägre belopp än vad som föreslås i budgetpropositionen. Utskottet föreslår med hänvisning till det anförda att riksdagen med bifall till motion 1981/82:1803 yrkandena 1,

2 och 4 samt med anledning av proposition 1981/82:100 till Bidrag till folkbildning anvisar 766 637 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen med bifall till motion 1981/82:1803 yrkanden 1, 2 och 4 samt med anledning av proposition 1981/82:100 samt med avslag på motion 1981/82:584 yrkande 1 till *Bidrag till folkbildning* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 766 637 000 kr.,

Särskilda yttranden

1. Högsta antal studietimmar per studiecirkelsammanskomst (mom. 4)

Hans Nyhage (m) anför:

När utbildningsutskottet förra året behandlade statsbidragsreglerna för studiecirkelverksamheten hävdade jag att möjligheter skulle finnas att anordna sammankomster omfattande fyra timmar, då särskilda skäl förelåg. Därmed avsåg jag främst vissa aktiviteter inom den estetiska sektorn. Tyvärr fick jag inte något gehör från övriga partier i detta avseende.

Med stort intresse har jag därför tagit del av innehållet i motion 1981/82:582, där likartade synpunkter framförs. Detta ger mig en förhoppning om en breddad förståelse för min inställning under ett kommande år, då därtill erfarenheter av hur det nya statsbidragssystemet fungerar kan åberopas.

2. Högsta antal studietimmar per studiecirkelsammanskomst (mom. 4)

Helge Hagberg (s) anför:

Jag accepterar att några förändringar av statsbidragsreglerna inte görs nu, eftersom så kort tid förflutit sedan de nya reglerna infördes. Jag förutsätter dock att, så snart ytterligare erfarenheter vunnits och en utvärdering gjorts, förslag kommer att läggas fram om förlängning av statsbidragsgrundande studiecirkelsammanskomster i sådana fall där praktiska skäl visar sig tala för detta.

Kulturutskottets yttrande

1981/82: 1 y

över proposition 1981/82:100 såvitt gäller dels bidrag till folkbildning, dels vissa inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde gemensamma ändamål

Till utbildningsutskottet

Genom beslut den 2 februari 1982 har utbildningsutskottet berett kulturutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen 1981/82:100, bilaga 12, punkterna I 1 Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde m. m. och I 2 Inredning och utrustning av lokaler vid högskoleenheterna m. m. samt F 5 Bidrag till folkbildning jämte motion 1981/82:584 i de delar som berör kulturutskottets verksamhetsområde. Kulturutskottet får med anledning härav anföra följande.

Kulturutskottet har inte funnit anledning till erinran mot regeringens förslag i fråga om byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde samt inredning och utrustning av lokaler vid högskoleenheterna m. m. såvitt de avser kulturändamål.

Fr. o. m. innevarande budgetår utgår bidrag till kulturverksamhet i folkbildningen ur anslaget Bidrag till folkbildning. För ändamålet finns en särskild anslagspost om 70 milj. kr. och bidragen utgår enligt grunder som godtagits av riksdagen år 1981. Därmed har en genomgripande omläggning skett av det statliga stödet inom denna sektor.

Med hänsyn till den korta tid som förflutit sedan det nya bidragssystemet infördes är det naturligt att någon säker uppfattning om systemets verkningar i olika detaljer ännu inte kan föreligga. Vad utskottet kunnat inhämta om den begränsade erfarenhet som än så länge står till buds visar emellertid att det finns problem: Det är inte uteslutet att det kan visa sig lämpligt att göra en annan avvägning av medelsfördelningen än förra året. Det nya bidragssystemet kan i vissa fall ha lett till att en verksamhet som tidigare bedrivits i studiecirkeform kommit i ett sämre läge i fråga om bidrag än tidigare genom att den hänförs till kulturverksamhet i folkbildningen. Utskottet finner med hänsyn till det nu sagda anledning betona vikten av att man på ansvarigt håll noga följer utvecklingen och vid behov aktualiserar förändringar i systemet. Detta bör framhållas i utbildningsutskottets betänkande i ärendet.

I budgetpropositionen föreslås en ökning med 3 368 000 kr. av anslagsposten Bidrag till kulturverksamhet. Ökningen är avsedd som kompensation för pris- och löneökningar.

I motion 1981/82:584 som väckts av Sven Henricsson m. fl. (vpk) föreslås att anslaget Bidrag till folkbildning höjs med 43 782 000 kr. över regeringens förslag (yrkande 1). Det framgår inte av motionen hur stor del av denna

höjning som enligt motionärernas uppfattning bör gälla posten Bidrag till kulturverksamhet men en jämförelse med de siffror som redovisas i propositionen ger vid handen att det torde röra sig om 7 milj. kr.

Med hänsyn bl. a. till den begränsade erfarenhet som hittills kunnat vinnas av det nya bidragssystemet har utskottet inte underlag för någon annan bedömning av medelsbehovet än regeringen. Mot den bakgrunden tillstyrker utskottet regeringens förslag i fråga om posten Bidrag till kulturverksamhet. Därmed avstyrker utskottet motion 584 i motsvarande del.

Yrkande 2 i nyssnämnda motion innebär att riksdagen hos regeringen skall hemställa om tillsättande av en parlamentariskt sammansatt kommitté med uppgift att utvärdera 1974 års kulturpolitiska beslut och föreslå åtgärder för en fortsatt reformering av folkbildningsarbetet. Som stöd för detta yrkande med dess två moment redovisar motionärerna en rad omständigheter som enligt deras uppfattning visar att regeringen handlar i strid med nämnda beslut. Kulturutskottet vill med anledning av motionsyrkandet påminna om den uppgift att följa utvecklingen på kulturområdet som statens kulturråd har. Utskottet delar inte motionärernas uppfattning om behovet av en särskild kommitté för utvärdering av 1974 års beslut i fråga om kulturpolitiken och avstyrker därför motionsyrkandet i denna del. Under erinran om vad ovan anförts om att man på ansvarigt håll noga bör följa utvecklingen i fråga om kulturverksamhet i folkbildningen avstyrker utskottet även motionsyrkandet i vad avser tillsättande av en kommitté med uppgift att föreslå åtgärder för en fortsatt reformering av folkbildningsarbetet.

Stockholm den 23 februari 1982

På kulturutskottets vägnar
GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Georg Andersson (s), Karl-Eric Norrby (c), Åke Green (s), Kerstin Anér (fp), Tyra Johansson (s), Lars Ahlmark (m), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s), Elisabeth Fleetwood (m), Anna Eliasson (c), Kerstin Andersson i Kumla (s), Gunnel Liljegren (m), Marie Nordström (fp) och Swante Allgulander (m).

